

Arne Næss:

Å vekke glede

I dag har jeg lyst til å snakke om å vekke glede.

Jeg tror alle mennesker ønsker å være glade. Eller så ønsker de å bidra til at noen andre blir glade.

Dessverre virker gleden ofte fjern og utilgjengelig. For mange mennesker er glede noe andre har. De tenker at de ikke har det som skal til for å oppleve ordentlig glede. De mener deres spesielle livssituasjonen ikke innbyr til glede. Eller de tenker at de trenger mer penger eller tid eller bedre helse, eller noe annet, for å nå frem til det som skaper glede.

Jeg har tenkt mye på dette, og har kommet frem til at det svært ofte er innstillingen vår som står i veien for glede. Vi er for pretensiøse.

Vi glemmer at store gleder som regel er lett tilgjengelige.

For mange mennesker er dette en underlig holdning. Den strider imot deres forestilling om hva glede er. Glede blir gjerne forbundet med noe spektakulært som bryter med hverdagen. Store gleder skal utløses av noe stort, tror vi.

Det er da jeg spør: Er du så sikker på det? Har du sett nøye på de småtingene som er rett foran deg? Har du snust på blomstene? Lekt med regndråpene? Har du fordypet deg i fargene og formene i et mønster? Latt sanseopplevelsen slippe helt inn i de minste detaljene? ... Tenk på snøen som dekker landskapet en vinterdag. Se på

bølgene som kommer inn mot en strand. Stopp opp og se nøye på det du trækker på, og se på skyene eller trærne ...

La oss ta en titt på bølgene sammen, og så sier du: ”Det er da bare helt alminnelige bølger!” Da ler jeg og svarer: Helt alminnelige bølger? For noe tull! Se en gang til. Se ordentlig på den bølgen der! Se hvordan den forandrer seg; først mens den går innover, og så når den snur og ruller utover igjen. Snart oppdager du nyanser i bevegelsene og formene, og du vil se hvordan bølgene hele tiden reflekterer solen og himmelen på nye måter.

Det er fabelaktig, ikke sant? Fabelaktig at slike former og bevegelser oppstår i naturen. Kommer du dit, da får du det snart akkurat som meg: Du klarer aldri å se deg mett og du kjenner hvordan gleden vokser jo mer du ser. Du forstår at du alltid vil ha noe å glede deg over. Verken alder eller dårlig helse kan stenge deg ute fra bølgeopplevelsen. Og ingen kan kreve inngangsbillett. Og du vil ikke lenger tenke at små ting bare gir små gleder.

Som barn kunne jeg sitte i timer og se på bølgene i badekaret eller småkrypene i gresset. Barn trenger bare en liten oppmerksomhetsdytt, så blir de eksperter i å oppleve. Snart ser de mer enn voksne, og da trenger de ikke mase på foreldrene for å oppleve noe. Livet er jo fullt av underligheter. Fullt av gleder.

I vår kultur er vi alt for opptatt av det vi ikke har. Vi har glemt miraklene i det alminnelige, i hverdagen.

Det ligger altså en kritikk i det jeg har sagt. En kulturkritikk. Jeg mener vi forsømmer å utvikle oss som individer, at vi forsømmer å utvikle sansene og fantasien, og at vi dermed blir mindre menneskelige. Når denne holdningen smitter over på

arbeidet vårt og på mellommenneskelige forhold, og ikke minst på samfunnet, da er det fare på ferde. Da oppstår det noe umenneskelig.

Det var ikke mer jeg ville si. Bare at gleden er like i nærheten. Lett tilgjengelig. Rett foran oss. Den venter bare på at vi skal vekke den.

(Sendt i NRKP2, 23. januar 2007, reprise 25.06.09.

Skrevet av Petter Mejlænder i samarbeid med Arne Næss)